

İnanç

İnsan ve Din

İnsanın Evrendeki Konumu

→ Evren, uzayda bulunan tüm madde ve enerji biçimlerini içeren bütünün adıdır. İçinde yaşadığımız Dünya adlı gezegen de bu evrenin bir parçasıdır.

→ Evrendeki tüm varlıkları Yüce Allah yaratmıştır. Bu varlıklar içinde insanı ayrıcalıklı bir konumda yara-tan Allah (c.c) bu durumu "**Ant olsun, biz insanı en güzel biçimde yarattık.**" (Tin 4) ayetiyle kullarına duyurmaktadır.

→ Yine "**Biz, gerçekten insanoğlunu şan ve şeref sahibi kıldık.**" (İsra 70) ayetiyle de insanın üstün ve değerli bir varlık olarak yaratıldığı belirtilmektedir.

→ Akıllı, irade sahibi, düşünen bir varlık olarak insan, kendisine bahşedilen bu özelliklerinden dolayı Yaraticısına ve diğer canlılara karşı sorumludur. Evrendeki diğer varlıklar arasındaki yerini sorgulamalı ve bu dünyaya niçin gönderildiğinin farkına varmalıdır.

İnsanın Doğası ve Din

→ İnsanın yeme, içme gibi maddi ihtiyaçları yanında manevi ihtiyaçları da vardır.

→ İhtiyaç durumlarında insanlar, bir yaratıcıya sığınma zorunluluğu hisseder.

→ Allah'a inanma, bağlanma ve ona sığınma duygusu insanda doğuştan vardır.

Dinin İnsan Hayatındaki Yeri ve Önemi

→ Din, hem birey hem de toplum için son derece önemli bir kurumdur.

→ Din insanın inançlı, mutlu ve huzurlu bir şekilde yaşamasını ister.

→ Din, insandan Yaraticıya ve topluma karşı sorumluluklarını yerine getirmesini, Allah'ın varlığına ve birliğine inanmasını, ona ibadet etmesini ister.

→ Din, düşünmeye teşvik ederek insanın kendi varlığını anlamlandırmasına yardımcı olur ve ibadetlerin yapılmasından dolayı huzura ermesine aracı olur.

→ Din, insanlardan birbirleriyle iyi geçinmelerini, komşu haklarını gözetmelerini, büyüklere saygılı olmalarını, adaletsizlikten kaçınmalarını isteyerek toplumda huzurun sağlanmasında etkili olur.

İnanmanın Çeşitli Biçimleri

→ İnsanlık tarihi boyunca inanmanın çeşitli biçimleri ortaya çıkmıştır. Tek tanrıcılık, çok tanrıcılık (politeizm) ve tanrıtanımazlık (ateizm) bunlardan başlıcalarıdır.

a) Tek Tanrıcılık (Monoteizm)

Yaratıcı'nın bir olduğu, eşi ve benzeri olmadığı inancına dayanır.

b) Çok Tanrıcılık (Politeizm)

Birden çok tanrının varlığına inanan, tanrısal gerçekliğin bir değil de çok olduğunu savunan anlayıştır. Hinduizm (Hindistan), Şintoizm (Japonya) bu inanca örnek dinlerdir.

c) Tanrıtanımazlık (Ateizm)

Tanrı'nın varlığını reddeden ve tanrı yokmuş gibi davranan inanca "ateizm" denir. Dolayısıyla bu öğretisi, Allah inancının getirdiği her esası reddeder.

Allah İnancı

Allah'ın Varlığı ve Birliğinin Nedenleri

→ İnsan; aklıyla hiçbir şeyin kendiliğinden meydana gelmeyeceğini, her şeyin bir yapıcısının var olduğunu bulabilir. Örneğin bir masanın, koltuğun bir imalatçısı, bir kitabın bir yazarı, bir resmin bir ressamı olduğunu kabul ederiz. Her şeyin bir yapıcısı, bir ustası olduğuna göre, evrenin de bir yapıcısı ve yaratıcısı bulunmaktadır. O da Allah'tır.

→ Evrende hiçbir şey başıboş, anlamsız ve amaçsız değildir. Her varlık ince, tesadüflerle açıklanmayacak düzen içerisinde hareket etmektedir. Bu da bize bu ince ayarlanmış düzenin bir yapıcısının olduğunu gösterir.

→ Evrendeki büyük uyum, insanlara birliği yani tevhidi gösterir. Kuran-ı Kerim bu gerçeği şöyle ifade eder: "**Eğer yerde ve gökte Allah'tan başka tanrılar olsaydı kesinlikle ikisinin de düzeni bozulurdu ...**" (Enbiya 22)

→ Yine "**Biz, gerçekten insanoğlunu şan ve şeref sahibi kıldık.**" (İsra 70) ayetiyle de insanın üstün bir varlık olarak yaratıldığı belirtilmektedir.

Allah Her Şeyi Yaratın, Yaşatan ve Gözetendir

→ Yaratmak, bir nesneyi yokluktan varlık sahasına çıkarmaktır ve Allah'a mahsustur. Allah, evrendeki her şeyi yarattığı gibi aynı zamanda onların varlığını sürdürmesini sağlar.

İnsanın Allah ile İletişimi

a) Dua

- Dua kelime olarak çağırmak, davet etmek, dilemek, istemek gibi anlamlara gelir. Allah'tan herhangi bir durumda talepte bulunma, O'nunla iletişim kurma demektir. Ancak şu gerçek unutulmamalıdır: Çalışmadan yapılan dua, tarlayı sürmeden ürün beklemek gibidir.

b) İbadet

- İnsanın görevlerinden birisi de Yüce Allah'a karşı ibadet ve şükür duygusu içinde bulunmasıdır. Allah'ın (c.c), insanın yapacağı ibadete ihtiyacı yoktur. Yapılan ibadetler, Allah'a (c.c) olan şükür borcunu yerine getirmekten ibarettir.

c) Tövbe

- İnsanın günahını ve hatasını terk edip Allah'a dönmesidir. Gaflet, ihmal gibi nedenlerden dolayı günaha giren kişi, suçluluk duygusuyla Yaraticısına sığınır. Yaşayacağı ruhi huzursuzluktan kurtulmak adına tövbe ile Allah'a teslim olur. Tövbe; pişman olmaktır, arınmaktır, onarmaktır, Allah'la iletişim kurmaktır, rahatlamaktır.

d) Kur'an Okuma

- Her Müslümanın Kur'an-ı Kerim'i anlayarak okuması gerekir. Kur'an okumak önemli ibadetlerdendir. Peygamber Efendimiz (s.a.v) bu konuda örneklik etmiş, Kur'an'ı hayatında uygulamıştır. Yüce Allah, "**(Resulüm!) Sana bu mübarek kitabı, ayetlerini düşünsünler ve akli olanlar öğüt alsın diye indirdik.**" (Sa'd 29) buyurmaktadır.

Temel İnanç Esasları

a) Allah'a İman

- Allah'ın varlığına ve birliğine inanmak inanç esaslarının temelidir. "Tevhid inancı" olarak da isimlendirebileceğimiz bu inancı Müslümanlar "Kelime-i Şahadet"i inanarak söyleyip hayata geçirmiş olur.

Allah'ın Zati Sıfatları

Vücut Sıfatı: Allah vardır, varlığı başkasından değil, kendisindedir, varlığı kendisine hasır.

Kıdem Sıfatı: Varlığının başlangıcı yoktur. Başlangıç itibarıyla sonsuzdur, ezelidir.

Beka Sıfatı: Varlığının sonu yoktur, ebedidir.

Vahdaniyet Sıfatı: Allah birdir, eşi, benzeri ve ortağı yoktur.

Muhalefettin lil havadis Sıfatı: Hiçbir varlığa benzemez. O, düşündüğümüz her şeyin ötesinde bir varlıktır.

Kıyam binefsihi Sıfatı: Varlığı kendisindedir. Var olmak, varlığını sürdürmek için hiçbir şeye muhtaç değildir.

Allah'ın Subuti Sıfatları

Hayat Sıfatı: Diri ve canlı olmaktır. Her türlü canlılığın kaynağı odur.

İlim Sıfatı: Bilmek demektir. Allah her şeyi bilir. Allah'ın bilmesi yaratılanların bilmesine benzemez. Onun bilgisi sınırsızdır.

Semi Sıfatı: İşitmek demektir. Allah, hiçbir şart, sebep ve vasıtaya ihtiyaç duymaksızın her şeyi işitir.

Basar Sıfatı: Görmek demektir. Allah her şeyi görür; hiçbir şey Allah için gizli değildir.

İrade Sıfatı: Dilemek demektir. Evrendeki her şeyin durumu, konumu ve özellikleri Allah'ın sonsuz dilemesiyle gerçekleşir.

Kudret Sıfatı: Allah, sonsuz güç ve kuvvet sahibidir. Evrendeki her şey, Allah'ın güç ve kudretinin eseridir.

Kelam Sıfatı: Konuşmak, söz söylemek demektir. Allah'ın peygamberlere kutsal kitaplar indirmesi bu sıfatının sonucudur.

Tekvin Sıfatı: Yaratmak, yoktan var etmek demektir. Allah tek yaratıcıdır, dilediği bir şeyi yoktan var etmek için sadece "Ol!" demesi yeterlidir.

b) Meleklerle İman

- Meleklerle iman, inanç esaslarından biridir. Melekler, nurdan yaratılmış, gözle görülmesi mümkün olmayan varlıklardır.
- Kur'an'da meleklerle imanın farz olduğunu bildiren ayetler vardır. Bunlardan birinde şöyle buyrulur: "**O Peygamber de kendisine Rabbinden indirilene iman etti, mü'minler de. (Onlardan) her biri, Allah'a, O'nun meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine inandı.**" (Bakara 285)
- Meleklerin yemek, içmek, erkeklik, dişilik, evlenmek, uyumak, yorulmak, yaşlanmak gibi insani özellikleri yoktur. Melekler, hangi iş için yaratılmışlarsa o işi yaparlar. Sürekli ibadetle meşgul olurlar.

Başlıca melekler şunlardır:

Cebrail: Vahiy meleğidir. Allah'tan aldığı vahiy peygamberlere ulaştırır.

Azrail: Ölüm meleğidir. Allah'ın izni ite ecel anı gelmiş olanların ruhlarını cesetlerinden ayırır.

Mikail: Doğa olayların ve insanların rızıklarını sağlayan melektir.

İsrafil: Kıyamet kopacağı zaman, Allah'ın emriyle sur denilen şeye üflemek suretiyle, kıyamet gününün başladığını bildirecek olan melektir.

Kiramen katibi: İyilik ve kötülüklerimizi yazan meleklerdir.

Münker - Nekir: Kabirde insanları sorgulayacak olan sorgu melekleridir.

c) Kitaplara iman

- Allah, peygamberler vasıtasıyla insanlara doğru yolu göstermek amacıyla değişik zamanlarda vahiy indirmiştir. Allah'ın buyruklarını içeren bu kitaplara "**ilahi kitap**" denir.
- Fakat Allah (c.c) tarafından gönderilen ilahi kitaplardan bir kısmı tamamıyla ortadan kaybolmuş, günümüze o kitaplardan herhangi bir şey ulaşmamıştır. Bir kısmı ise zamanla insanların müdahaleleri sonucunda değişikliğe uğramıştır. Günümüze bozulmadan gelebilen tek ilahi kitap, Kur'an-ı Kerim'dir.
- İslam, yalnız Kur'an-ı Kerim'e değil, daha önce gönderilen ilahi kitapların hepsine iman etmeyi emretmektedir.
- Allah (c.c) Kur'an'da: "**(Ey Muhammed!) Onlar (Müslümanlar) sana indirilen kitaba da, senden önce indirilenlere de inanırlar ...**" (Bakara 4) buyurmaktadır.

d) Peygamberlere İman

- Kur'an-ı Kerim'de peygamber sözcüğünün yerine "**nebi**" ve "**resul**" kelimeleri kullanılmıştır. Arapçada nebi "**haber veren**", resul ise "**elçi, mesaj taşıyan kimse**" anlamındadır.

Nebi: Allah'tan vahiy almış, ancak kendisine ayrıca ilahi bir kitap verilmemiş olan peygamberlerdir. Nebiler kendilerinden önce gelen peygamberlerin kitaplarını açıklamışlardır.

Resul: Allah tarafından kendisine bir kitap gönderilen peygamberdir.

Peygamberlerin Nitelikleri:

Fetanet: Akıllı ve zeki olmak

İsmet: Günah işlemekten kaçınmak

Sıdk: Doğru olmak

Emanet: Güvenilir olmak

Tebliğ: Allah'tan aldıkları emirleri topluma iletmek

Kur'an-ı Kerim'de Adı Geçen Peygamberler

Hz. Adem (a.s), Hz. İdris (a.s), Hz. Nuh (a.s.), Hz. Hud (a.s), Hz. Salih (a.s), Hz. İbrahim (a.s), Hz. İsmail (a.s), Hz. Lut (a.s), Hz. İshak (a.s), Hz. Yakub (a.s), Hz. Yusuf (a.s), Hz. Eyyub (a.s), Hz. Şuayb (a.s), Hz. Musa (a.s), Hz.

Harun (a.s), Hz. Davud (a.s), Hz. Süleyman (a.s), Hz. Zülkifl (a.s), Hz. İlyas (a.s), Hz. Elyesa (a.s), Hz. Yunus (a.s), Hz. Zekeriya (a.s), Hz. Yahya (a.s), Hz. İsa (a.s), Hz. Muhammed (s.a.v)

e) Kadere İman

- Kader, Allah'ın geçmişi ve geleceği kuşatan bilgisiyle olacak her şeyi önceden bilmesidir.
- Evrende her şey, belirli bir ölçüyle, yaratılış kanunuyla var edilmiştir. Kur'an-ı Kerim bu gerçeği şu ayetlerde dile getirir: " ... **Onun (Allah'ın) katında her şey bir ölçü (planlama) iledir.**" (Ra'd 8), "De ki: Allah'ın bizim için takdir ettiğinden başkası gerçekleşmez. Mevlamız, sahibimiz odur. Onun için müminler yalnız Allah'a dayanıp güvensinler." (Tevbe 51)
- Allah (c.c), kuşatıcı bilgisi ile insanın ne zaman ne yapacağını bilir. Ancak eylemlerini özgür iradesi ile seçen, insanın kendisidir. İnsan bir şeyi Allah takdir ettiği için yapmaz. Hatalarının sorumluluğunu kadere yükleyemez.
- Yüce Allah insana doğru yolu bildirmiş ve gösterdiği yolu seçmesini istemiştir. "**Şüphesiz biz ona doğru yolu gösterdik, isler şükredici olsun, ister nankör.**" (İnsan 3) "**Kim iyi bir iş yaparsa lehine, kim de kötülük yaparsa aleyhinedir. Rabb'in kullarına asla zulmetmez.**" (Fussilet 46) ayetleri bu gerçeği açıklar.

Kaderle İlgili Kavramlar

Kaza: Kaderde olanın zamanı geldiğinde gerçekleşmesi.

Külli İrade: Allah'ın dilemesinin mutlak ve sınırsız olması.

Cüz'i İrade: İnsanın sınırlı iradesi

Şer: Allah'ın hoşnut olmadığı, yanlış ve kötü şeyler

Hayır: Allah'ın razı olduğu doğru ve iyi şeyler

Rızık: Allah'ın, yararlanmaları için canlıların hizmetine verdiği her şey

Ecel: Varlıklar için belirlenmiş varoluş süresi

Tevekkül: İnsanın üstüne düşeni yapıp sonuç için Allah'ın yardımına sığınması

f) Ahirete İman

- Ahiret kelimesi Kur'an-ı Kerim'de "**yeniden diriliş, kıyamet, hesap ve kavuşma günü**" gibi kavramlarla karşılanmaktadır.
- Her canlının bir sonu olduğu gibi içinde yaşadığımız evrenin de bir sonu olacaktır. Kur'an-ı Kerim'de kıyametin kopması, "**Gök yarıldığı, yıldızlar dağılıp döküldüğü, denizler fışkırtıldığı ve kabirler altüst edildiği zaman herkes yapıp gönderdiklerini ve yapamayıp geride bıraktıklarını bir bir anlar.**" (İnfitar 1-5) şeklinde anlatılmaktadır.
- Sura ikinci kez üflenmesiyle dünya hayatında yaşamış tüm canlılar tekrar diriltileceklerdir. İslam inancına göre bu diriliş ruh ve beden ile olacaktır. İnsan, "**Mahşer**" adı verilen yerde herkesin toplanmasından sonra dünyada iken yaptıklarından hesaba çekilecektir.
- Kur'an-ı Kerim'de bu durum, "**Biz kıyamet gününde adalet terazileri koyacağız. Orada hiçbir kimse herhangi bir haksızlığa uğratılmayacaktır. Bir hardal tanesi kadar bile olsa getirir, mizana koyarız. Hesap görücüler olarak biz yeteriz.**" (Enbiya 47) şeklinde anlatılır.

İnsan ve Kaderi

Kaza ve Kader Kavramları

→ Kader, Allah'ın (c.c), ezelden ebede kadar olmuş ve olacak her şeyin, her halini, zamanını ve mekanını, sıfatlarını ve özelliklerini ezeli ve ebedi ilmiyle bilip ona göre takdir etmesidir.

→ Kaza ise, kaderde planlanan bir şeyin yaratılması, varlık sahasına çıkarılmasıdır

İnsan İradesi ve Kader

→ İnsan, irade sahibi, akıllı ve özgür bir varlıktır. Bu da onu yaptıklarından sorumlu tutar.

→ İnsan, Allah'ın kendisine verdiği akıl nimetinin farkında olmalı ve kendisine ve çevresine zarar verecek davranışlardan kaçınmalıdır.

→ Şura suresinin 30. ayetinde, "**Başınıza gelen herhangi bir musibet, kendi ellerinizle işledikleriniz yüzündendir...**" buyrulurak insanın,

yaptıklarının sonuçlarına katlanması gerektiği vurgulanmıştır.

Kaderle İlişkilendirilen Bazı Kavramlar

a) Ecel ve Ömür

İnsanın doğumundan ölümüne kadar geçen zaman dilimine "ömür" denir. Bu vakti tamamlayan her varlığın yaşamının sona erdiği zamana "ecel" denir.

b) Hayır ve Şer

- Hayır, Allah'ın emrettiği, razı olduğu ve sevdiği faydalı davranışlar anlamına gelir. Şer ise Allah'ın yasakladığı ve hoşnut olmadığı, kötü sonuçlar doğuran ve cezayı hak eden davranışlar anlamına gelir. Hayır da şer de insanın kendi iradesiyle işlediği eylemlerdir.

c) Afet

- Dünyamız, Allah'ın belirlediği doğa kanunları üzerine varlığını devam ettirmektedir. İnsan, Allah'ın koyduğu bu düzeni bozduğunda doğal afetlerle karşılaşması kaçınılmazdır. Kader denip doğal afetlerin zararlarını azaltacak çalışmalar yapmamak din anlayışına, kader inancına terstir.
- "Kur'an-ı Kerim'de bu konuda şöyle buyrulmaktadır: **"İnsanların bizzat kendi işledikleri yüzünden karada ve denizde düzen bozuldu, ki Allah yaptıklarının bir kısmını onlara tattırsın; belki de (tuttukları kötü yoldan) dönerler."** (Rum 41)

d) Sağlık ve Hastalık

- Hastalıklar, sağlığın gereklerini yerine getirmemekten ortaya çıkar. İnsanların başına gelen her olumsuz duruma kader denip kabullenilmeyeceği gibi gelen hastalıklara da kader denip tedbirsiz kalmamak gerekir.
- Bu konuda Hz. Ömer'in (r.a) başından geçen bir olay çok anlamlıdır: Hz. Ömer (r.a.), Şam'a yakın bir bölgede bulaşıcı veba salgını olduğu için oraya girmek istememiştir. Bazılarının, oradan uzaklaşarak kaderden kaçılmayacağı iddiası üzerine, **"Oradan uzak durmak da**

kaderdir." cevabını vermiştir. (Buhari, Tıb, 30; Müslim, Selam, 98.)

e) Rızık

- Allah, tüm canlıların ihtiyaçlarını ilahi bir planla yaratmıştır. Rızık, Allah'ın bütün canlılara maddi ya da manevi olarak lütfettiği nimetlerdir. Kur'an-ı Kerim'de, **"Yeryüzünde hiçbir canlı yoktur ki rızıkı Allah'a ait olmasın..."** (Hud 6) buyrulmuştur.
- Rızık veren Yaratıcı insanlardan çalışmalarını ve ekonomide adaletli dağılımı sağlamalarını istemektedir. Ayrıca Allah, infak edilerek ihtiyaç sahiplerine yardım edilmesi halinde daha çok vereceğini söyleyerek yardımlaşmayı teşvik etmiştir.

f) Başarı ve Başarısızlık

- Başarılı veya başarısız olmak genel anlamıyla insanın iradesine bağlıdır. Bu alanda insan, başarılı olmak için çalışmalı, aynı zamanda dua etmelidir. Başarı, kader sonucunda çalışmadan, kendiliğinden gelmez. Kur'an-ı Kerim bu gerçeği şöyle ifade eder: **"İnsan için ancak çalıştığına karşılığı vardır."** (Necm 39)"

g) Tevekkül

- Tevekkül, kişinin gerçekleştirmek istediği iş konusunda elinden geleni yaptıktan sonra Allah'a güvenip dayanması ve onun yardımını beklemesi anlamına gelir. Kur'an'da, **"...Hiç kimse Allah kadar güve-ne layık olamaz."** (Nisa 81) buyrulmuştur.
- İnsan, gücü oranında elinden gelen tüm çabayı gösterdikten sonra çalışmasının sonucunu ve başarıyı Allah'a bırakır. Çünkü Allah'ın destek ve yardımı olmadan hiçbir şeyin gerçekleşmeyeceğini bilir. Her şeyin sahibi olan Allah'a dua ederek, ona güvenir. Tevekkül, kader inancının bir gereğidir.
- Tevekkül etmeyip her şeyi kendisinin yaptığını zanneden kimse, sırtında 40-45 kilo yük taşıyıp gemiye bindikten sonra arkadaşının **"Gemi zaten yol alıyor, sırtındaki yükü kendine ağırlık yapma, geminin bir yerine bırak"** demesi karşısında **"Hayır, ben işimi şansa**

bırakmam, yükümü sırtımda taşımaya devam ederim." diyen kişiye benzer.

Dünya Hayatı ve Ahiret

Hayat Amaçsız Değildir

→ Akıl ve irade sahibi olan insan, "Nereden geldik, nereye gideceğiz?", "Hiç kimsenin kurtulamadığı ölüm son-rası nedir, insanları ne bekliyor?" şeklinde sorulara cevap aramıştır.

→ Evrende Dünya'dan dev galaksilere kadar her şey çok düzenli bir şekilde yer almaktadır. Bu da bize hiçbir şeyin amaçsız yaratılmadığını göstermektedir. Kur'an-ı Kerim bu gerçeği bize "**Biz gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri bir oyun ve eğlence olsun diye yaratmadık.**" (Duhan 38) ayetiyle beyan etmektedir.

→ Kur'an-ı Kerim, "**Allah, ölümü ve hayatı, hanginizin daha güzel davranışlarda bulunacağını imtihan etmek için yarattı.**" (Mülk 2) buyurarak hayatın amacını açıklamaktadır.

Ahirete İmanın Dünya Hayatını Anlamlandırmaya Katkısı

→ Ahirete inanan kişinin hayatı daha anlamlı hale gelir. Ahiret inancı olmayan veya yaptığı her şeyi kendine kar kaldığını düşünen bir kişiyi hesapsız yaşamaktan alıkoyacak hiçbir güç yoktur.

→ Mükafat ve ceza gününün varlığına inanan kişi bu dünyada yaptıklarının hesabını Allah'ın huzurunda vereceğini bilir. Adalet duygusuna sahip olan insan da kendisini mutlak adaletin gerçekleşeceği kıyamet gününe tam anlamıyla hazır duruma getirir.

→ Ahirete inanan kişi zamanını ve kendisine verilen nimetleri boşa harcamaz. Aklını, bilgisini ve gücünü kötüye kullanmaz. Düzenli ve huzurlu olur. İnsanlara saygılı ve merhametli olur.

→ Ahiret inancı insanı güçlü kılar. Ahiret inancı insanı kanaatkar yapar, elindekilerle yetinmesini, harama yönelmemesini sağlar. Ahiret inancı insanı erdemli kılar.

Ölüm Bir Hayat Gerçeğidir

→ Ölüm, insan için kaçınılmaz bir sonudur. Bu son, düşünce olarak insanları korkutmaktadır. İnsanı yok olma korkusu sarabilir. Böyle bir korkudan insanı ahiret inancı kurtarır. Çünkü ahirete inanan insan için ölüm bir terhis, dünyalık görevlerden kurtuluş, geçici hayatın sonu ve sonsuz bir hayatın giriş kapısıdır.

Ahirete Uğurlama

→ Ölmüş insanlara karşı dini görevlerimiz vardır. Bu görevlerin başında ölünün yıkanması, kefenlenmesi, cenaze namazının kılınması ve cenazenin defnedilmesi gelir. Ölülerin arkasından yapılması gereken diğer husus ise onların affı için dua etmek ve hayır yapmaktır.

a) Cenaze Namazı

- Müslüman biri öldüğünde, öncelikle yıkanır ve boy abdesti aldırılır. Sonra kuralına uygun şekilde kefene sarılır ve camiye götürülür. Camide "musalla taşı" adı verilen yere konulur. Namazdan çıkan Müslümanlar, cenaze namazını kılarlar.
- Müslüman birinin vefat ettiğini haber alan erkeklere, erkek yoksa kadınlara cenaze namazı farz-ı kifayedir.

Cenaze namazının kılınışı:

Cenaze namazının dört tekbirinden her biri, bir rekattır gibidir. Dört tekbirin yalnız birincisinde eller kulaklara kaldırılır. Sonraki üç tekbirde eller kaldırılmaz.

1. Önce niyet edilip ilk tekbir alınıp eller bağlanınca "Sübhanek" okunur ve okunurken "vecelle senaüke" de denir. Fatih okunmaz.
2. İkinci tekbirden sonra, (Allahümme salli) ve (Barik) duaları okunur.
3. Üçüncü tekbirden sonra, cenaze duası okunur. Cenaze duası yerine "Rabbena" duası da okunabilir.
4. Dördüncü tekbirden sonra, hemen sağa ve sonra sola selam verilir. İmam yalnız dört tekbiri ve son-daki selamları, yüksek sesle söyler, diğerlerini için-den okur.

b) Kur'an ve Mevlit Okumak

Ölüm döşeginde olan kişilerin yanında Kur'an okumak dinimizce tavsiye edilmektedir. Vefat

gerçekleşince de cenaze yıkayıp kefenlendikten sonra Kur'an okunabilir. Toplumumuzda ölünün ardından Mevlid adıyla tertip edilen toplantılarda Kur'an ve Mevlid okuma kültürel bir gelenek haline gelmiştir.

Kıyamet

→ Kıyamet, Yüce Allah'ın belirlediği zaman gelince dünyadaki yaşamın son bulmasıdır. Her canlının bir sonu olduğu gibi içinde yaşadığımız dünya hayatının da sonu vardır.

→ Bu husus Kur'an-ı Kerim'de şöyle ifade edilmiştir: "**Yeryüzünde bulunan her canlı yok olacak. Ancak azamet ve ikram sahibi Rabb'inizin zatı baki kalacak. Öyleyken Rabb'inizin hangi nimetlerini yalanlayabilirsiniz?**" (Rahman 26-28)

→ Başka bir ayette ise " ...**İnsan için kıyamet gününde, açılmış olarak önüne konacak bir kitap çıkarırız. Kitabını oku! Bugün sana hesap sorucu olarak kendi nefsin yeter deriz.**" (İsra 13-14) buyurulmuştur.

Yeni Bir Hayat: Ahiret

→ Ahiret, kıyametin kopmasından sonra başlayacak, dirilişten sonra sürekli devam edecek olan hayata denir. Kur'an'da, ahiret hayatı; "**kavuşma günü**", "**toplanma günü**", "**hesap günü**", "**din günü**" ve "**hüküm günü**" gibi isimlerle ifade edilir.

→ Ahiret hayatı, kıyametten sonra başlayacak sonsuz, yeni bir yaşamın başlangıcıdır. Allah Kur'an'da, insanların, sınırlı dünya hayatını sonsuz bir hayata tercih ettiklerini belirtmiştir: "**Fakat sizler, dünya hayatını tercih ediyorsunuz! Oysa ahiret hayatı, daha hayırlı ve süreklidir.**" (Alak 16-17)